

Ο ΝΕΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

ΧΡΟΝΙΑ Α'

ΑΘΗΝΑ, 1 του Μάρτη 1929

ΦΥΛΟ 9ο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δ. Α. ΓΛΗΝΟΥ. Σχέδιο για το Πρόγραμμα του 'Εκπαιδευτικού 'Ομίλου.—'Η ζωή και η δράση του εκπαιδευτικού 'Ομίλου.—Βιβλιοκρισία.—Καινούργιες 'Εκδόσεις.

Δ. Α. ΓΛΗΝΟΥ

ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Α'. ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ.

Ο 'Εκπαιδευτικός 'Ομιλος έχοντας για σκοπό του να βοηθήσει να αναμορφωθεί ουσιαστικά η παιδεία του ελληνικού λαού, βρίσκει πώς μέσα στο πλαίσιο της σημερινής αστικής κοινωνίας δεν υπάρχουν οι όροι για μια τέτοια ολοκληρωτική αναμόρφωση, που θα υψώσει πνευματικά και ηθικά ολοκληρωτό το λαό. Γι' αυτό πιστέβει απόλυτα στο σοσιαλιστικό ιδανικό της κοινωνίας. Πιστέβει δηλαδή πώς οι αντικειμενικοί όροι της παραγωγής και ανταλλαγής των υλικών αγαθών οδηγούν σιγά σιγά στη μεταβολή της ατομικής καπιταλιστικής οικονομίας σε ομαδική σοσιαλιστική οικονομία με βάση την κατάργηση της εκμετάλλευσης του ανθρώπου από τον άνθρωπο και την κατάργηση των κοινωνικών τάξεων. Πιστέβει ακόμη, πώς η μεταβολή αυτή, όσο προετοιμάζεται αντικειμενικά, φέρνει μαζί της τη συνειδητοποίηση του κοινωνικού προβλήματος σε όλες τις απόψεις του στην τάξη, που είναι ο κύριος φορέας της αλλαγής, δηλαδή την εργατική και την κάνει πρωταγωνίστρια στον αγώνα για τη νέα μορφή της ανθρώπινης ζωής.

Κάτω από την πίεση της βασικής αυτής κίνησης γενιέται για όλες τις κοινωνικές λειτουργίες μια νέα προοπτική, ή προοπτική της νέας μορφής τους μέσα στην ερχόμενη κοινωνία. Έτσι και για την παιδεία, που είναι μια απόλυτα κοινωνικά καθορισμένη λειτουργία, προβάλλονται από τώρα και μέσα από τα διδόμενα της πραγματικότητας οι **ιδανικές γραμμές** της καινούργιας, της σοσιαλιστικής μορφής της.

Ο 'Εκπαιδευτικός 'Ομιλος θέλει να υπηρετήσει όσο μπορεί τη μελέτη, την προετοιμασία και την πραγμάτωση της σοσιαλιστικής παιδείας. Γιατί αυτή θα ανεβάσει και το άτομο και το σύνολο πληροί προς το **ιδανικό μιας ζωής ανθρώπινης**, όπου η σκλαβιά, η ταπείνωση, η αδικία, το μίσος, η πίκρα της ζωής θα είναι λιγότερη, και η λεπτειά, η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, η ανθρώπινη αλληλεγγύη, η δικαιοσύνη, η αγάπη και η χαρά της ζωής, θα είναι αξίες πιο άμεσες και πιο πραγματικές για όλα τα μέλη της ανθρώπινης κοινωνίας. Μέσα στη σοσιαλιστική κοινωνία **εργάζονται όλοι για όλους, ο καθένας ανάλογα με τη δύναμη του, για να ικανοποιούν όλοι τις κοινές ανθρώπινες ανάγκες τους.** Η πρώτη λοιπόν αρχή για τη σοσιαλιστική παιδεία θα είναι **να παρέχει ίση δυνατότητα σε όλους τους ανθρώπους, άντρες και γυναίκες, να μορφώνεται ο καθένας ανάλογα με τις ικανότητες του,** για να μπορεί αργότερα μέσα στη σοσιαλιστική εργατική κοινότητα να επιτελεί τη λειτουργία, που ανταποκρίνεται καλύτερα στις σωματικές και ψυχικές του ικανότητες. Ο ιδανικός σκοπός της σοσιαλιστικής αγωγής και μόρφωσης θα είναι να κάμει τον κάθε άνθρωπο ικανό με βάση τη σωματική του υγεία, την πλούσια ανάπτυξη των ικανοτήτων του, τη δημιουργική εργασία, την κοινωνική δικαιοσύνη, την ηθική εφθύνη για το σύνολο και την καθολική ανθρώπινη αλληλεγγύη, να υψώνεται προς τη λεπτειά και τη χαρά της ζωής.

Όμάδα και άτομο είναι συναρτημένα στην ανάπτυξη τους. Όσο αφξάνει και πλαταίνει ή ομαδικότητα, τόσο απολυτρώνεται τὸ άτομο στις ανώτερες λειτουργίες του και κινείται μέσα στη σφαίρα τῆς λεφτεριάς.

Ἡ υπερνίκηση και ρύθμιση τοῦ ὕλικου σημαίνει τὴν ἀπολύτρωση τοῦ ἀνθρώπινου. Ἡ μεταίθεση τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ ἔξω πρὸς τὰ μέσα, ἀπὸ τὸ ὕλικὸ ἀγαθὸ στὸν ἀνθρώπο, εἶναι ἡ πραγμάτωση τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Ἡ ἐθνική πατρίδα, διάμεσος σταθμὸς τοῦ ομαδισμοῦ, δημιούργημα τῆς ατομιστικῆς οικονομίας, θὰ δώσει τὴ θέση της στὴν ὑπερεθνική ὁλότητα, τὴν ἀνθρώπινη πατρίδα, τὴν κοινωνία τῶν ἀνθρώπων, δημιούργημα τῆς ομαδικῆς οικονομίας. Ἡ σοσιαλιστική κοινωνία πραγματώνει τὸν ἀνθρωπισμό. Ἐτσι ἡ σοσιαλιστική κοινωνία δημιουργεῖ τὴν ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴν ἀληθινὴ μόρφωση τοῦ ἀνθρώπου. Μόνο μέσα σὰφτὴ τὸ σύνολο μορφώνει τὸ ἄτομο και τὸ ἄτομο μορφώνεται γιὰ τὸ σύνολο. Ἐνὸς στὴ σημερινὴ ταξική κοινωνία, τὸ ἄτομο μορφώνεται γιὰ τὴν τάξη ἢ τὴν ἐθνική πατρίδα, ἄρα ἐνάντια στὴν ἄλλη τάξη ἢ στις ἄλλες πατρίδες, ἐνάντια στὸ σύνολο. Γιατὶ τὸ σύνολο εἶναι πραγματικὰ σήμερα ἀνύλαρχτο. Ἀπ' ἀφτοὺς τοὺς γενικοὺς στοχασμοὺς βγαίνουν τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα.

1. Στὴ σοσιαλιστική κοινωνία τὸ σύνολο ἔχει συμφέρον στὴν πλέρια ἀνάπτυξη τοῦ κάθε ἀτόμου και τοῦ δημιουργεῖ τὴ δυνατότητα τῆς πλέριας ἀνάπτυξης. Για τὴν ἀνάπτυξη ἀφτὴ ἀπαραίτητη προϋπόθεση εἶναι ἡ **σωματική ὑγεία** τοῦ κάθε ἀνθρώπου. **Ἡ πρόνοια γιὰ τὴ σωματική ὑγεία και τὴ σωματική ἀγωγή** μπαίνει ἀληθινὰ μέσα στὸν κύκλο τῆς παιδείας. **Ἡ καλὴ τροφή, ἡ καλὴ περιποίηση, ἡ ὑγιεινὴ ἀγωγή τοῦ κάθε παιδιοῦ εἶναι τὸ πρῶτο ὀργανικὸ στοιχεῖο τῆς σοσιαλιστικῆς παιδείας.**

2. **Τὸ δέφτερο ὀργανικὸ στοιχεῖο** της εἶναι ἡ δυνατότητα γιὰ τὴν **πλέρια ἀνάπτυξη τῶν ψυχικῶν ἱκανοτήτων του.** Ἡ ἐπιστημονική μελέτη και ἀνάπτυξη τῶν ψυχικῶν ἱκανοτήτων τοῦ κάθε παιδιοῦ, ἡ καθοδήγηση του σὰφτὴ και ἡ παροχὴ ὄλων τῶν μέσων, ποὺ τῆς χρειάζονται, γίνονται γιὰ τὴ σοσιαλιστική παιδεία κανόνες.

3. Τὸ κάθε ἄτομο ἔχει δικαίωμα νὰ ὑπάρχει μέσα στὴ σοσιαλιστική κοινωνία μόνο γιατί ἐργάζεται, μόνο γιατί εἶναι ἓνα κύταρο τοῦ ομαδικοῦ ὀργανισμοῦ. **Ἡ δημιουργική ἐργασία** εἶναι τὸ μέσο

τῆς ὑπαρξης τοῦ ἀνθρώπου. Μέσα στὴ σοσιαλιστική κοινωνία ἡ δημιουργική ἐργασία εἶναι ἡ ἐδγενέστατη και τιμιότατη τοῦ ἀνθρώπου ἐνέργεια. Ἀφτὴ εἶναι ἡ βάση τῆς ζωῆς και τῆς ἀνθρώπινης ἀξίας. **Δημιουργική ἐργασία εἶναι κάθε ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ παράγει ὕλικά και πνευματικά ἀγαθὰ ἀπαραίτητα στὴν ὑπαρξη τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας. Ἡ δημιουργική ἐργασία εἶναι ἀξία ἀόλυτη γιὰ τὴν ἀνθρώπινη κοινωνία. Μόνο ὁ ἐργάτης εἶναι ἀνθρώπος.** Για νὰ γίνεις ἀνθρώπος, πρέπει νὰ γίνεις ἐργάτης. Ἡ παιδεία πρέπει νὰ κάμει τὸ κάθε παιδὶ ἐργάτη, δυναμικὸ φορέα δημιουργικῆς ἐργασίας. Ἡ δημιουργική ἐργασία δὲν ἔχει διαφορισμὸ στὴν ἀξία της, μπορεῖ νὰ ἔχει διαφορισμὸ μόνο στὸ εἶδος της και οἱ ἀνθρώποι διαφοροποιούνται κατὰ τὸ εἶδος τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας, ποὺ εἶναι ἱκανοὶ νὰ κάμουν, ὅσο μπορεῖ καλύτερα, χωρὶς ἀφτὸ νὰ σημαίνει διαφοροποίηση στὴν ἀξία τους και στὰ δικαιώματα τους στὴ ζωή.

Και ἀκόμα γιὰ νὰ μὴ σκοτώνεται τὸ ἄτομο μέσα στὴν ἀόλυτη εἰδίκεψη, ἡ ἱκανότητα του γιὰ ἐργασία πρέπει νὰ γίνεται με τὴν παιδεία ὅσο μπορεῖ πὸ πολύτροπη, ὅπως πολύτροπη θὰ εἶναι και ἡ δουλειά, ποὺ θὰ προσφέρει στὴν κοινωνία και οἱ κοινωνικὲς λειτουργίες, ποὺ θὰ ὑπηρετεῖ. Ἡ μέθοδος τῆς πολύτροπης δημιουργικῆς ἐργασίας εἶναι ἡ μόνη, ποὺ ἀσφαλίζει τὴ δημιουργία τῆς πλέρια ἀναπτυγμένης ατομικότητας. Ἐτσι τὸ κάθε σκολειὸ πρέπει νὰ εἶναι σκολειὸ ἐργασίας, νὰ προετοιμάζει τὸν ἀνθρώπο γιὰ τὴν ἐργασία και με μέσο τὴν ἐργασία. Ἡ δημιουργική ἐργασία εἶναι και σκολικὸς μορφωτικὸς και μέσο μορφωτικὸ. Τὸ σκολειὸ εἶναι ἐργαστήριο.

4. Κάθε ἐργο ἀποτελεῖται ἀπὸ δυὸ στοιχεῖα βασικά, τὴν οὐσία και τὴ μορφή.

Οὐσία και μορφή εἶναι ἀληλένδετα και συνεξαρτημένα. Ὅμως τὴν ἱκανότητα γιὰ τὴ δημιουργία τῆς οὐσίας τοῦ ἐργου δίνει στὸν ἀνθρώπο ἡ γνώση, ἡ ἐπιστήμη. Τὴν ἱκανότητα γιὰ τὴ δημιουργία τῆς μορφῆς τοῦ ἐργου δίνει στὸν ἀνθρώπο ἡ τέχνη. **Ἐπιστήμη και τέχνη** εἶναι τὰ δυὸ μέσα ποὺ ἀπλίζουν τὴν ἱκανότητα γιὰ δημιουργική ἐργασία, οἱ δυὸ στύλοι τῆς παιδείας. Τὸ ἐπιστέγασμα εἶναι ἡ ἐπιστημονική θεωρία τοῦ κόσμου και τῆς ζωῆς. Τίποτε ἄλλο δὲν ἔχει θέση μέσα στὰ σύνορα τῆς κοινῆς παιδείας.

Β'. ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΜΕΣΑ
ΣΤΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

I. Οργάνωση τής Παιδείας.

α) **Παιδοτροφεία. Νηπιοκομεία. Παιδικοί Σταθμοί.**
Για να ασφαλιστεί η σωματική υγεία και κανονική ανάπτυξη του παιδιού η Κοινότητα πρέπει να προνοεί να υπάρχουν στα κατάλληλα μέρη κοντά σε εργοστάσια, κοντά στα άγροτικά σχολεία, **νηπιοκομεία και παιδικοί σταθμοί** για τα παιδιά, που οι γονιοί τους λείπουν όλη τη μέρα από το σπίτι.

*Εκεί τα παιδιά βρίσκουν επίβλεψη, περιποίηση, τροφή, παιχνίδι.

Γενικότερη και μονιμότερη πρόνοια πρέπει να δίνουν στα παιδιά τα κοινά **παιδοτροφεία**, όπου τα παιδιά των φτωχών γονιών ή εκείνων, που θα θέλουν να τα παραδώσουν, θα έχουν δλόκληρη την οικογενειακή περιθαλψη, τροφή, κατοικία, καθαριότητα, υγιεινή, παιχνίδι, ανατροφή.

β) **Νηπιαγωγεία.** Τα παιδιά από ηλικία 4 έως 6 χρόνων συγκεντρώνονται τη μέρα στα **νηπιαγωγεία**, όπου με κατάλληλα μέσα υποβοηθείται και συστηματοποιείται η κολιέργεια όλων των ικανοτήτων τους.

γ) **Ένιαίο σχολειό εργασίας.** Όλα τα παιδιά αγόρια και κορίτσια μαζί από 6—15 χρόνων μορφώνονται στο **ένιαίο σχολειό εργασίας**. Η μόρφωση σάφτ διαρκεί **ένια** χρόνια. Τα παιδιά πηγαίνουν όλη την ημέρα στο σχολειό. Το ένιαίο σχολειό εργασίας είναι εργαστήριο. Η διαφοροποίηση του είναι απλή: **αστικό εργαστήριο—άγροτικό εργαστήριο.**

Ο μαθητής από 9 χρόνων λογαριάζεται για εργάτης μαθητεβόμενος. Μπαίνει στο γενικό κανονισμό εργασίας με δρισμένα δικαιώματα και δρισμένες υποχρεώσεις.

δ) **Μέσα επαγγελματικά σχολεία.** Τα μέσα επαγγελματικά σχολεία είναι διαφοροποιημένα κατά είδη επαγγελματών και τα παιδιά μοιράζονται σάφτ ανάλογα με τις ικανότητες των. Η μόρφωση σάφτ διαρκεί τρία χρόνια και λειτουργούν **ημερήσια και βραδυνά**. Όλοι οι πολίτες, αγόρια και κορίτσια, ως τα 18 χρόνια της ηλικίας τους είναι υποχρεωμένοι να φοιτήσουν σάφτ είτε τη μέρα είτε το βράδυ.

ε) **Ανώτερα επαγγελματικά σχολεία.** [Πανεπιστήμια. Πολυτεχνεία. Ανώτερες έμπορικές, Γεωργικές, Δασικές Σχολές κτλ.]

Σάφτ πηγαίνουν, όσοι χρειάζονται στην κοινωνία από κάθε είδος και έχουν την ικανότητα για ανώτερη μόρφωση. Η μόρφωση διαρκεί τέσσερα χρόνια και είναι κί σάφτ **ημερήσια και βραδυνά**.

ς) **Λαϊκά Πανεπιστήμια.** Στά Λαϊκά Πανεπιστήμια πηγαίνουν όσοι δέν φοιτούν στα ανώτερα επαγγελματικά σχολεία. Τα Λαϊκά Πανεπιστήμια μεταδίνουν όλες τις επιστημονικές γνώσεις απλοποιημένες σ' όλους τους πολίτες και τους διαμορφώνουν τη γενική κοσμοθεωρία και βιοθεωρία τους.

η) **Μορφωτικά ιδρύματα.** Η μόρφωση του πολίτη στη σοσιαλιστική κοινωνία διαρκεί σέ όλη του τη ζωή. Για τó σκοπόν σάφτ λειτουργούν 1) **Λαϊκά πειραματικά**

εργαστήρια 2) Λαϊκά καλλιτεχνικά εργαστήρια. 3) Λαϊκά Ώδεία. 4) Μουσεία 5) Έκθέσεις 6) Λαϊκές βιβλιοθήκες 7) Διαλέξεις 8) Θέατρα 9) Συναβλίες.

θ) **Ειδικά σχολεία.** Για τó καθυστερημένα παιδιά πρέπει να λειτουργούν ιδιαίτερες τάξεις ή ιδιαίτερα σχολεία. Σέ **ιδιαιτερα** σχολεία μορφώνονται και τó τυφλά, βουβά και άλλα βλαμένα παιδιά για τις δουλιές, που μπορούν να κάμουν.

Ιδιαίτερα σχολεία λειτουργούν για τó μισοάφωστα ή άφωστα παιδιά, (Έξοχικά ή δασικά ή θαλασινά σχολεία και Σανατόρια—σχολεία).

II Το παιδί.

Στη σοσιαλιστική κοινωνία τó παιδί άνήκει στό σύνολο. Όσοι γονιοί θέλουν, μπορούν να κρατούν τó παιδί και να τ'ανατρέφουν κοντά τους άρκει να συμμορφώνονται με τούς όρους, που δίνει τó Κοινό για την περιθαλψη τού παιδιού.

Άμα εξασφαλίζονται σάφτ οι όροι, η υποχρέωση τού κάθε πολίτη για δημόσια μόρφωση αρχίζει από τόν έχτο χρόνο τής ηλικίας του και διαρκεί ως τó είκοσι δύο του χρόνια.

Η υποχρέωση σάφτ ως τó 15 χρόνια τής ζωής του είναι για όλη την ημέρα. Από κεί ως τó 22 για δρισμένες ημερήσιες ή βραδυνές ώρες.

Τó Κοινό εξασφαλίζει στό κάθε παιδί τροφή, ρούχα, βιβλία και γυμνική όλη, λουτρό, σπείη ή περιθαλψη, μόρφωση και ψυχαγωγία. Τó παιδί ως τó 15 του χρόνια παρέχει στό σχολικό εργαστήριο τήν εργία του. Από τó παιδί τελειώσει τó ένιαίο σχολειό **εργασίας**, που είναι υποχρεωτικό για όλους και για όλη τη μέρα, ανάλογα με τις επιστημονικά πιστοποιημένες ικανότητες του και τις ανάγκες τού Κοινού ή πηγαίνει σένα μέσο επαγγελματικό σχολειό ή βγαίνει στη ζωή. Στη δέφεση περιπτωση υποχρεώνεται ως τó είκοσι δύο χρόνια τής ηλικίας του να συμπληρώνει τη μόρφωση του στα βραδυνά μέσα επαγγελματικά σχολεία και αργότερα στό Λαϊκό Ι.α.νεπιστήμιο.

Τó ίδιο γίνεται για κείους, που τελειώνουν τó μέσα επαγγελματικά σχολεία. Η βγαίνουν στη ζωή ή ανάλογα με τις ικανότητες των και τις ανάγκες τού Κοινού πηγαίνουν στανώτερα επαγγελματικά σχολεία.

Πέρα από τó 22 χρόνια ό κάθε πολίτης μορφώνεται στις **λέπτερες** ώρες του σπαιλιοντος ανάλογα με την κλίση του σέ **λαϊκά πειραματικά εργαστήρια, σέ λαϊκά Ώδεία, βιβλιοθήκες, καλλιτεχνικά εργαστήρια, σέ λαϊκά Ώδεία, βιβλιοθήκες, διαλέξεις, θέατρα, συναβλίες, μουσεία, εκθέσεις.**

Έτσι στη σοσιαλιστική κοινωνία ό οι όλοι οι πολίτες έχουν κατά βάση τις ίδιες μορφωτικές δυνατότητες.

III. Ο δάσκαλος και ό γιατρός

Ανάλογα με τó σύστημα τών σχολειών υπάρχουν δύο ειδών δασκάλοι, ό γενικός δάσκαλος και ό ειδικός δά-

σκαλος κατά τις επιστήμες και τις τέχνες. Ο γενικός είναι ο δάσκαλος του ενιαίου σχολείου εργασίας. Ο ειδικός είναι ο δάσκαλος στα επαγγελματικά σχολεία, μέσα και άνωτερα, και στα Λαϊκά Πανεπιστήμια.

Ο γενικός δάσκαλος μορφώνεται στο μέσο και ανώτερο ειδικό επαγγελματικό σχολείο για δασκάλους, (μέσο και ανώτερο Διδασκαλείο, Πανεπιστήμιο ή Ακαδημία) οι ειδικοί στα ειδικά μέσα και ανώτερα επαγγελματικά σχολεία.

Σε κάθε σχολείο ή ομάδα σχολείων είναι διορισμένος γιατρός. Ανήκει στο διδαχτικό προσωπικό. Διδάσκει την υγιεινή, διεκθύνει τη σωματική περιθαλάφτη των παιδιών, τη μαθητική κλινική και ξεχωρίζει τα παιδιά, που θα πάνε σε περισχολικό ίδρυμα.

IV Το σχολείο και τα περισχολικά ιδρύματα

Το σχολείο είναι το κέντρο της πνευματικής ζωής της κοινότητας. Γύρω σ'αυτό πλέκεται όλο το σύστημα των μορφωτικών ιδρυμάτων. Οι αϊθουσες του είναι ανοιχτές μέρα και βράδυ και χρησιμοποιούνται διάκοπα για το μορφωτικό έργο. Η φροντίδα για την ίδρυση του, τη συντήρηση του, τον πλουτισμό του είναι έργο της σχολικής επιτροπής.

Περιέχει τις αϊθουσες της διδασκαλίας για την ήμερησια και βραδυνή εργασία, την αίθουσα για τις κινηματογραφικές, μουσικές και θεατρικές παραστάσεις, τα εργαστήρια, τη μεθητική και λαϊκή βιβλιοθήκη και τα αναγνωστήρια, το σχολικό μουσείο, το σχολικό κήπο, τα λουτρά, το σινεμά, το γυμναστήριο.

Το όλο είναι έργο τέχνης και στολίζεται με γλυπτικά και ζωγραφικά έργα. Είναι ή Εκκλησία του μέλλοντος.

Τα περισχολικά ιδρύματα, που τα συντήρει το Κράτος και μιά ή πολλές κοινότητες μαζί ενωμένες, είναι ή μαθητική κλινική, οι τάξεις για τα καθυστερημένα παιδιά, τα ειδικά σχολεία για βλαμένα, ή μισοάφροστα παιδιά, οι παιδικές εξοχές, τα παιδικά ανατόρια. Γι' αυτά προνοεί μιά ή πολλές σχολικές επιτροπές μαζί.

V. Τα προγράμματα, οι μέθοδοι, ή σχολική ζωή.

Τα προγράμματα είναι απόλυτα προσαρμοσμένα στις ανάγκες της ομαδικής ζωής και διαφοροποιημένα σύμφωνα μ'αφτές. Το παιδί κινείται μέσα στο πρόγραμμα ανάλογα με τις ικανότητες του καθορισμένες από την επιστημονική παρατήρηση του δασκάλου.

Επιστήμη και Τέχνη και Τεχνική κυριαρχούν στο πρόγραμμα.

Η ιστορική διδασκαλία διέπεται από την ιδέα του καθολικού ή θρωπισμού. Θρησκευτική διδασκαλία δέν υπάρχει στο πρόγραμμα.

Ο ιδανικός σκοπός της μόρφωσης, ή μόρφωση του έργατη-άνθρώπου και τέλεια αναπτυγμένου ατόμου, είναι στη βάση όλης της αγωγής και της διδασκαλίας. Άμεσος σκοπός και μέσο της διδασκαλίας ή δημιουργία έργου από το παιδί. Η μέθοδος της δημιουργικής εργασίας είναι ή μόνη και ή ίδια για όλα τα μαθήματα.

Η σχολική ζωή, μικρογραφία της κοινωνικής ζωής, μορφώνει μέσα στη σχολική κοινότητα τον πολίτη, μέλος της ανθρώπινης κοινωνίας. Αγόρια και κορίτσια διδάσκονται μαζί σόλες τις βαθμίδες της παιδείας.

VI. Διοίκηση της παιδείας.

Η διοίκηση της παιδείας διέπεται από την αρχή του αυτοκαθορισμού του ατόμου μέσα στο πλαίσιο του συνόλου. Προσωπικοί παράγοντες της παιδείας είναι το παιδί, ο δάσκαλος και ο γονιός—πολίτης. Συνεργάζονται και οι τρεις καθορίζοντας, ο καθένας στον κύκλο του και οι τρεις μαζί το όλο έργο της παιδείας. Κέντρο της δράσης του παιδιού ή σχολική κοινότητα, του δασκάλου ο σχολικός σύλογος των δασκάλων, του γονιού—πολίτη ή σχολική επιτροπή. Προέχταση της δράσης του παιδιού ο σύλογος των δασκάλων και ή σχολική επιτροπή. Προέχταση της δράσης του δασκάλου ή σχολική κοινότητα και ή σχολική επιτροπή, ο δασκαλικός σύλογος, ή δασκαλική ομοσπονδία, το τοπικό σχολικό συμβούλιο, το περιφερειακό συμβούλιο, το γενικό σχολικό συμβούλιο, το Υπουργείο της Παιδείας. Προέχταση της δράσης του γονιού—πολίτη, ή σχολική κοινότητα, ο σχολικός σύλογος των δασκάλων, το τοπικό συμβούλιο, το περιφερειακό συμβούλιο, το γενικό σχολικό συμβούλιο.

Τα κέντρα λοιπόν της διοίκησης είναι τα ακόλουθα.

1) Σχολική κοινότητα. Τα παιδιά κάθε σχολείου αποτελούν σχολική κοινότητα. Σάφτη μετέχουν με ψήφο συμβουλευτική οι δασκάλοι του σχολείου και τα μέλη της σχολικής επιτροπής. Η σχολική κοινότητα είναι το όργανο της αυτοδιοίκησης των παιδιών. Έχει γνώμη για όλα τα ζητήματα της ζωής του σχολείου που αφορούν τα παιδιά. Για ορισμένα ζητήματα παίρνει αποφάσεις, για άλλα διατυπώνει προτάσεις και γνώμες στο σύλογο των δασκάλων και στη σχολική επιτροπή.

2) Σύλογος των δασκάλων, κάθε σχολείου. Οι δασκάλοι κάθε σχολείου αποτελούν σύλογο. Σάφτην μετέχουν για ορισμένα ζητήματα με συμβουλευτική ψήφο αντιπρόσωποι της σχολικής κοινότητας και μέλη της σχολικής επιτροπής. Ο σύλογος έχει την επιστημονική διάφθωση του σχολείου, ευθύνει το έργο των δασκάλων και την εφαρμογή των προγραμμάτων, δρίζει κάθε χρόνο το διεφθντή του σχολείου και προτείνει στη σχολική επιτροπή, και στις ανώτερες διοικητικές αρχές, όσα χρειάζονται να γίνουν για την προκοπή του σχολείου.

3) Σχολική επιτροπή, κάθε σχολείου. Εκλέγεται κάθε χρόνο από τους γονείς των παιδιών, άντρες και γυναίκες. Σάφτη μετέχουν για ορισμένα θέματα με συμβουλευτική ψήφο αντιπρόσωποι της σχολικής κοινότητας και του συλόγου των δασκάλων.

Η σχολική επιτροπή προνοεί για το σχολικό ίδρυμα (χτίσιμο, συντήρηση, πλουτισμό), για τα σινεμά των παιδιών, για τις υποτροφίες, για τη υλική βοήθημα, για τη μαθητική κλινική και γενικά για όλο τον υλικό έφοδιασμό του ιδρύματος. Διατυπώνει προτάσεις και επιθυμίες στο σύλογο των δασκάλων για την πνευματική ζωή του ιδρύματος.

4) Τοπικός Δασκαλικός Σύλογος. Όλοι οι δασκάλοι

Ο ΝΕΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Βγαίνει κάθε 15 ημέρες

Διαφθύνεται από Συντακτική Επιτροπή

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Χρονιάτικη Δραχ. 50
 Εξάμηνη » 25

Τιμή κάθε φύλου δραχ. 2 50

Τα μέλη του Ε. Ο. παίρνουν το φύλο δωρεάν

ΓΡΑΦΕΙΑ: Αθήνα, οδός Σταδίου 28 (Μέγ. Εφesoύ)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΑΙΤΕΡΙΣΜΟΣ Π. Ε.

"ΝΕΑ ΖΩΗ,"

γενικοί και ειδικοί, όρισμένης διοικητικής περιφέρειας αποτελούν τοπικό δασκαλικό σύλλογο. Ο δασκαλικός σύλλογος οργανώνει τα τοπικά δασκαλικά συνέδρια κάθε χρόνο, μελετά όλα τα εκπαιδευτικά ζητήματα του τόπου, διατυπώνει προτάσεις στο τοπικό σχολικό Συμβούλιο, εκλέγει το σχολικό επιθεωρητή για πέντε χρόνια και τους αντιπροσώπους των δασκάλων στο τοπικό συμβούλιο για δυο χρόνια.

5) *Η περιφερειακή δασκαλική Όμοσπονδία.* Όλοι οι δασκάλοι γενικοί και ειδικοί, όρισμένης γενικής περιφέρειας αποτελούν όμοσπονδία.

Ο Όμοσπονδία οργανώνει τα περιφερειακά δασκαλικά συνέδρια κάθε δυο χρόνια, μελετά όλα τα εκπαιδευτικά ζητήματα της περιφέρειας, διατυπώνει προτάσεις στο περιφερειακό σχολικό Συμβούλιο, εκλέγει τον περιφερειακό διεφθοντή της παιδείας και τους γενικούς επιθεωρητές της περιφέρειας για πέντε χρόνια και του αντιπροσώπους των δασκάλων στο περιφερειακό σχολικό συμβούλιο για δυο χρόνια.

6) *Η γενική δασκαλική Όμοσπονδία.* Οι δασκαλοί της Δημοκρατίας αποτελούν τη γενική δασκαλική Όμοσπονδία. Η Όμοσπονδία μελετάει όλα τα γενικά εκπαιδευτικά προβλήματα της Δημοκρατίας, συγκαλεί τα γενικά δασκαλικά συνέδρια κάθε τρία χρόνια, εκλέγει τους αντιπροσώπους των δασκάλων στο γενικό συμβούλιο για δυο χρόνια, τους τρεις γενικούς Συμβούλους, τους τμηματάρχες και διεφθοντές του Υπουργείου της Παιδείας για πέντε χρόνια.

7) *Το τοπικό σχολικό Συμβούλιο.* Σάφτο μετέχουν δυο αντιπρόσωποι των δασκάλων, δυο αντιπρόσωποι των σχολικών επιτροπών και ο σχολικός επιθεωρητής. Προ-

νοεί για όλα τα σχολικά ζητήματα της τοπικής περιφέρειας. Επικυρώνει τους προϋπολογισμούς όλων των σχολικών επιτροπών της περιφέρειας. Δικάζει όλες τις υποθέσεις των δασκάλων της περιφέρειας, Διορίζει τους δασκάλους της περιφέρειας και τους μεταθέτει μέσα σάφτη. Αποφασίζει πού θά ιδρυθούν σχολεία και τί είδους. Μελετά τα προγράματα και τις προτάσεις των σχολικών κοινοτήτων, των δασκαλικών συλλόγων και των σχολικών επιτροπών της περιφέρειας. Δίνει οδηγίες στα σχολικά ιδρύματα και διατυπώνει προτάσεις στο περιφερειακό σχολικό Συμβούλιο.

8) *Το περιφερειακό σχολικό συμβούλιο.* Σάφτο μετέχουν τέσσερις αντιπρόσωποι των δασκάλων της γενικής περιφέρειας, τέσσερις αντιπρόσωποι των σχολικών επιτροπών, ο διεφθοντής της παιδείας της περιφέρειας και με συμβουλευτική και εισηγητική ψήφο οι γενικοί και σχολικοί επιθεωρητές της γενικής περιφέρειας. Προνοεί για όλα τα σχολικά ζητήματα της γενικής περιφέρειας. Δικάζει τις έφσεις όλων των δασκάλων επάνω σε αποφάσεις του τοπικού συμβουλίου. Μεταθέτει δασκάλους από τοπική περιφέρεια σε άλλη. Κανονίζει τα προγράματα. Μελετά τις προτάσεις των τοπικών Συμβουλίων και διατυπώνει προτάσεις στο Γενικό Σχολικό Συμβούλιο.

9) *Το Γενικό Σχολικό Συμβούλιο.* Σάφτο μετέχουν έξη αντιπρόσωποι των δασκάλων, έξη αντιπρόσωποι των σχολικών επιτροπών και τρεις Γενικοί Σύμβουλοι της Παιδείας. Με συμβουλευτική και εισηγητική ψήφο οι ειδικοί διεφθοντές και τμηματάρχες του Υπουργείου.

Αφτό προνοεί για όλα τα γενικά ζητήματα της Παιδείας της Δημοκρατίας.

* *

*

Η προοπτική για την οργανική μορφή της παιδείας μέσα στη σοσιαλιστική κοινωνία σκοπόν έχει να μās δείξει μόνο μερικές γενικές οδηγητικές γραμμές. Τα καθέκαστα, πού περιέχει ή παραπάνω προοπτική δίνονται για να κάμουν πιδεκάθαρες τις γραμμές αυτές. Είναι μάλιστα πιθανό πώς και άλλες ταξικές μορφές της κοινωνίας θά μεσολαβήσουν ως πού να ολοκληρωθεί ή καθαρή σοσιαλιστική μορφή. Διατυπώνοντας όμως τα άμεσα αίτηματα του Εκπαιδευτικού Ομίλου για μιά ριζική λαϊκή μεταρρύθμιση της παιδείας μέσα στους σημερινούς αντικειμενικούς όρους της Ελληνικής άστικής κοινωνίας ήταν ανάγκη να έχουμε μπροστά μας για σταθερό οδηγό την προοπτική, πού μās δίνει το ιδανικό της καθαρής σοσιαλιστικής κοινωνίας, όσο μπορούμε να την ιδούμε από τώρα.

Γ'. ΑΜΕΣΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ

I. ΓΕΝΙΚΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ

Η σημερινή ελληνική κοινωνία είναι ταξικά διαχωρισμένη. Ο τρόπος της παραγωγής, ανταλλαγής

και κατανομής των υλικών αγαθών αναγκαστικά διαχωρίζει το λαό σε τάξεις. Η τάξη των μεγαλοαστών (τραπεζίτες, βιομήχανοι, εφορπιστές, έμποροι, μεγαλοχρηματίες) περιλαμβάνει το πολύ το ένα είκοστό

τοῦ λαοῦ. Ἄφθοι οὐσιαστικά ἐκμεταλέβονται καὶ ἀπολαβαίνουν τὴν ἐργασία ὅλων τῶν ἄλλων. Ἡ τάξις τῶν μικροαστῶν (μικροβιομήχανοι, μικροέμποροι, μικροχτηματίες ἄστοι καὶ γεωργοί, ὑπάλληλοι πολιτικοί, στρατιωτικοί καὶ ἰδιωτικοί) περιλαμβάνει τὰ τρία περίπου δέκατα τοῦ λαοῦ. Ἡ τάξις τῶν φτωχῶν, τῶν ἀχτημόνων, τῶν προλεταρίων (μικροὑπάλληλοι, μεροκαματιάρηδες ἐργάτες τῆς πόλης καὶ τοῦ ἀγροῦ) περιλαμβάνει ὅλον τὸν ὑπόλοιπο λαόν, περίπου τὰ ἕξι δέκατα. Ἡ δυνατότητα ποῦ παρουσιάζεται σὲ ὀρισμένα ἄτομα, νὰ ἀλλάξουν κοινωνικὴ τάξις μὲ τὴν προσωπικὴ τους ἐργασία ἢ μὲ τὴ μόρφωση τους, εἶναι ὀλίγη φαινομενικῆ. Γιατὶ οἱ ταξικὲς ἀναλογίαι μένουσι οἱ ἴδιαι ἢ καὶ χειροτερέβουν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ καπιταλισμοῦ, ποῦ σέρνει ὅλον ἕνα πρὸς τὸν τρίτην τάξιν μεγάλας ὁμάδας ἀπὸ τῆς δέφτερης.

Ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς ἑλληνικῆς παιδείας διαμορφωμένη ἀπὸ ἱστορικὰ καὶ κοινωνικὰ αἰτία δίνει γιὰ ἀποτέλεσμα ἀναλφαβητισμόν, ἀγραματοσύνην καὶ ἀμορφωσίαν γιὰ τὸ μέγιστον πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὰ ὀκτὼ ἢ ἐννὰ δέκατα, ἄτελη, ἀπροσάρμοστη καὶ παραστρατημένη μόρφωσις γιὰ τὸ ὑπόλοιπον.

Γιὰ νὰ διορθωθῆ ἡ κατάστασις αὕτη εἶναι ἀνάγκη.

1) Νὰ γίνῃ σοβαρὴ καὶ εἰλικρινὴς προσπάθεια νὰ δημιουργηθοῦν γιὰ ὅλα τὰ παιδιά, ὅσο μπορεῖ περισσότερο ἴσες δυνατότητες γιὰ νὰ μορφωθοῦν ἀνάλογα μὲ τὰς ἰκανότητες τους καὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν οικονομικὴ θέσιν τῆς οἰκογένειας τους. Νὰ δοθοῦν στὴν παιδείαν τὰ ἀπαραίτητα ὑλικά μέσα γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς. Τὸ ἑλληνικὸν Κράτος, ποῦ σήμερον ἑξοδεῖ γιὰ τὴν παιδείαν ὄχι μόνον πολὺ λιγότερα ἀπ' ὅσα ἑξοδεῖ ἀναλογικὰ οἱ πολιτισμένοι Ἑβρωπαϊκοὶ λαοί, μὰ καὶ λιγότερα ἀπ' ὅσα ἑξοδεῖ οἱ Βούλγαροι, Τούρκοι καὶ Σέρβοι, νὰ χορηγήσῃ γιὰ τὴν παιδείαν τὰ ἀπαραίτητα μέσα, ἀντιστρέφοντας καὶ ὅλας τῆς φρικτῆς δυσαναλογίας ἀνάμεσα στὶς δαπάναις γιὰ τὴν Μέσην Παιδείαν ποῦ ἀφορᾷ τὸ 1]10 τοῦ λαοῦ, καὶ τὰς δαπάναις γιὰ τὴν λαϊκὴν παιδείαν, ποῦ ἀφορᾷ τὰ 9]10 τοῦ λαοῦ. Οἱ δῆμοι καὶ οἱ κοινότητες, ποῦ τώρα ἔχουν οὐσιαστικὰ παραιτηθῆ ἀπὸ κάθε φροντίδα γιὰ τὴν λαϊκὴν μόρφωσιν, νὰ υποχρεωθοῦν νὰ φροντίζουσι καὶ ἄφθοι δαπανώντας ἀνάλογα γιὰ ὀρισμένα ἔργα, (συστήματα παιδιῶν, βιβλία καὶ γραφικὴ ὕλη, ὑποτροφίαις φτωχῶν παιδιῶν, σχολικὰ χτῖρια, σχολικὰς βιβλιοθήκαις, ὄργανα καὶ μέσα διδασκαλίας, γυμναστήρια, σχολικὸν κήπουσι, σχολικὰ λουτρά, παιδικὰς ἐξοχὰς κ.τ.λ.)

2) Νὰ δοθῆ σοβαρὴ καὶ εἰλικρινὴς προσοχὴ γιὰ νὰ γίνῃ ἀληθινὰ γενικὴ καὶ ὑποχρεωτικὴ ἡ παιδεία γιὰ ἀγόρια καὶ κορίτσια τουλάχιστον ὡς τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας τους. (Νὰ καταγράφονται ὅλα τὰ παιδιά, ἀγόρια καὶ κορίτσια, στὰ ληξιαρχεία, νὰ παρακολουθοῦνται συστηματικὰ ἀπὸ τὰς κοινοτικὰς καὶ ἐκπαιδευτικὰς ἀρχὰς ὡς τὰ 14 χρόνια τους, νὰ δοθῆ στὶς ἐκπαιδευτικὰς ἀρχὰς τὸ δικαίωμα τοῦ καταναγκασμοῦ γιὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν φοίτησιν, νὰ ἐφοκλυθῆ ἡ φοίτησις στὰ φτωχὰ παιδιά μὲ τὴν παροχὴ ὑλικῶν μέσων (βιβλίων, γραφικῆς ὕλης, τροφῆς), νὰ ἀπαγορευθῆ συστηματικὰ ἡ χρησιμοποίησις παιδιῶν, ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν, κίτω ἀπὸ 14 χρόνων ἀπὸ ἐργοδοτὰς ἢ ἀπὸ γονιοῦσι—ἐργοδοτὰς, νὰ προσαρμοστοῦν τὰ προγράμματα στὶς πραγματικὰς μελλοντικὰς ἐπαγγελματικὰς ἀνάγκαις τῶν παιδιῶν, νὰ ἀπλοποιηθῆ ἡ σχολικὴ ἐργασία, νὰ δημιουργηθῆ ἀληθινὴ σχολικὴ ζωὴ καὶ ψυχαγωγία).

3) Νὰ μεταρρυθμισθῆ ὀρθικὰ τὸ σύστημα τῶν σχολειῶν, ἔτσι ποῦ νὰ ἐξασφαλισθῆ πρῶτα πρῶτα ἡ μόρφωσις γιὰ τὰ ἐννὰ δέκατα τοῦ λαοῦ, ποῦ ἀποτελοῦν τὴν τρίτην καὶ δέφτερην τάξιν. Τὰ προγράμματα τῶν σχολειῶν νὰ κανονισθοῦν μὲ τὴν ἀποψη τῆς ἐνότητος γενικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς μόρφωσις καὶ νὰ προσαρμοστοῦν στὶς σημερινὰς ἀνάγκαις τοῦ τεχνικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ μέθοδος τοῦ σχολικοῦ τῆς ἐργασίας νὰ γενικευθῆ ὅσο εἶναι μπορετὸν περισσότερο μῆσιν στὰ πλαίσια τῆς σημερινῆς μορφῆς τῆς εἰδικευμένης ἐργασίας. Νὰ δοθῆ πραγματικὴ προσοχὴ στὴν σωματικὴ ἀγωγὴ τῶν παιδιῶν καὶ στὴν ὑγιεινὴν χωρὶς ἄμεση ὑπαγωγὴν σὲ στρατιωτικὸν σκοπὸν. Νὰ ὀργανωθῆ ἡ σχολικὴ ζωὴ.

4) Νὰ χτυπηθοῦν τὰ σημερινὰ ψέφτικα ἰδανικά, ποῦ κυριζοῦν ἀκόμη στὴν ἑλληνικὴν παιδείαν. Ὁ ψευδοκλασικισμὸς μὲ τὴν ἀριστοκρατικὴν περιφρόνησιν τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας καὶ τὴν προγονοπληξίαν, ὁ παρασιτισμὸς καὶ μεταπρατισμὸς καὶ τὸ κινήγημα τοῦ ἔφοκλου κέρδους καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀνάδειξις μὲ τὰ λεγόμενα «ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα», ὁ ἐθνικὸς φανατισμὸς καὶ ἡ καλιέργεια μίσους καὶ καταφρόνησις ἀπέναντι στοὺς ξένους καὶ μάλιστα τοὺς γειτονικοὺς λαούς,* ὁ ἑλληνοκεντρισμὸς καὶ ὁ

* Σχετικὰ μὲ τὸ ἀπάνταστο καὶ χυδαῖον ἐθνικιστικὸν μέσος, ποῦ καλιεργεῖται σήμερον στὰ σχολεία μας, κοίταξτε τὴν ἐκθεσιν, ποῦ δημοσιεύθηκε ἀπάνω στὰ σχολικὰ μας βιβλία στὴν Enquête de la Dotation Carnegie sur les livres scolaires. Paris, 1927. Τόμ. Β'. Σελ. 117—200.

ρωμαντικός δημοτικισμός με την αντίληψη ενός ιδότυπου τάχα ελληνικού πολιτισμού και ο θρησκευτικός σκοταδισμός. Και απεναντίας να καλλιεργηθεί στα σχολεία ο σεβασμός και η αγάπη της δημοκρατικής εργασίας κάθε μορφής, η κοινωνική αλληλεγγύη, το συναίσθημα της κοινωνικής εφθύνης και ο υπερεθνικός ανθρωπισμός.

5) Να άπλοποιηθεί, να έφκολυνθει και να ένοποιηθεί τὸ έργο τῆς παιδείας με τὴν καθιέρωση τῆς δημοτικῆς γλώσσας ἀπὸ τὸ λαϊκὸ σχολεῖο ὡς τὸ Πανεπιστήμιο. Τὰ διδαχτικὰ βιβλία σὲνες τῆς βαθμίδες νὰ γράφονται στὴ δημοτικὴ γλώσσα. Νὰ άπλοποιηθεί ὅσο μπορεῖ περισσότερο ἡ σημερινὴ ὀρθογραφία.

6) Οἱ δάσκαλοι κάθε βαθμοῦ και πρὸ πάντων οἱ δάσκαλοι τοῦ λαϊκοῦ σχολεῖοῦ νὰ μορφώνονται

κατ' ἀρχὴν σὴν ἐπιστήμονες και συνάμα ἀφοῦ καταργηθεῖ κάθε βασικὴ διάκριση ἀνάμεσα στοὺς δασκάλους τῶν διαφόρων βαθμῶν και ἀνάμεσα σὲ ἄντρες και γυναῖκες, νὰ δοθεῖ γενικὰ στὸ δάσκαλο μέσα στὴν ὑπαλληλικὴ ἱεραρχία ἡ θέση, ποὺ τοῦ ταιριάζει.

7) Στὴ διοίκηση τῆς παιδείας νὰ κυριαρχήσει, ὅσο μπορεῖ περισσότερο, ἡ ἀρχὴ τῆς ἀφτοδιοίκησης και τῆς ἀποκέντρωσης. Ὁ λαὸς νὰ συμμετέχει πραγματικὰ στὴν πρόνοια γιὰ τὴν παιδεία τῶν παιδιῶν του.

8) Νὰ χτυληθεῖ ἡ σημερινὴ κατάσταση τῆς φτωχῆς ἀγραματωσύνης τοῦ λαοῦ με τὴν ὀργάνωση συστηματικῆς ὑποχρεωτικῆς λαϊκῆς μόρφωσης γιὰ τοὺς ἀναλφάβητους, ἀπὸ 12—50 ἐτῶν.

II ΕΙΔΙΚΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ

α) Ὀργάνωση τῆς παιδείας

1) **Βρεφικοί και νηπιακοὶ σταθμοί.** Στὶς ἐργατικῆς, προσφυγικῆς και λαϊκῆς συνοικίαις και κοντὰ στὰ μεγάλα ἐργοστάσια, ποὺ χρησιμοποιοῦν και γυναῖκες ἐργάτριαι, νὰ ἱδρυθοῦν με πρόνοια κρατικὴ, κοινοτικὴ και ἐργοδοτικὴ, σταθμοὶ γιὰ τὰ βρέφη και νήπια τῶν φτωχῶν μητέρων, ποὺ νὰ παρέχουν περίθαλψη στὰ βρέφη και νήπια ὡς τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἕξῃ τὸ πρῶτὸ ὡς τῆς ἕξῃ τὸ βράδυ.

2) **Νηπιαγωγεία.** Στὰ ἴδια κέντρα και γενικὰ στὶς λαϊκῆς συνοικίαις τῶν πόλεων και στὰ χωριὰ ὅπου εἶναι δυνατὸ, νὰ ἱδρυθοῦν με κρατικὴ και κοινοτικὴ πρόνοια **νηπιαγωγεία** γιὰ τὰ παιδιὰ ἀπὸ τριῶν ὡς ἕξῃ ἐτῶν, ὅπου μαζί με τὴ σωματικὴ περίθαλψη και ὑγιεινοὺς ὄρους διαμονῆς θὰ γίνεται και συστηματικὴ καλλιέργεια τῶν πνευματικῶν ἱκανοτήτων τους με κατάλληλες ἐργασίαις και παιγνίδια.

3) **Ἐνιαῖο λαϊκὸ σχολεῖο.** Νὰ ὀργανωθεῖ ὀχτὰ χρόνια ὑποχρεωτικὴ ἐνιαεῖα μόρφωση γιὰ ὅλα τὰ παιδιὰ ἀγόρια και κορίτσια ἀπὸ ἕξῃ ὡς δεκατεσσάρων ἐτῶν με συνεκπαίδευση και συνδιδασκαλία. Τὰ ἕφτὰ χρόνια ὀλοήμερῆσιο ὑποχρεωτικὸ σχολεῖο και ἕνα χρόνο συμπληρωματικὸ. Τὰ σημερινὰ λεγόμενα ἑλληνικὰ σχολεῖα νὰ συγχωνεφτοῦν με τὰ δημοτικὰ και νὰ χρησιμοποιηθεῖ σὰφτὰ ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ σημερινὸ προσωπικὸ τῆς Μέσης Παιδείας, φιλόλογοι, μαθηματικοὶ και φυσικοὶ, διατηρώντας τὰ σημερινὰ δικαιώματα τους, βαθμοῦ, ἡμιστοῦ και προαγωγῆς.

Ἡ παιδεία στὸ ἐνιαῖο λαϊκὸ σχολεῖο νὰ χορηγείται ὀλότελα δωρεάν, ὅπως και τὰ βιβλία και ἡ

γραφικὴ ὕλη. Γιὰ τὰ πολὺ φτωχὰ παιδιὰ νὰ δίνενται και ὕλικὰ βοηθήματα. ὡς ποὺ νὰ τελειώσουν τὸ λαϊκὸ σχολεῖο. Οἱ ἐργοδότες νὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ στέλνουν τὰ παιδιὰ στὸ συμπληρωματικὸ σχολεῖο ὀρισμέναις ὄραις ἀπὸ τῆς ἐργασίαις και πληρωνόμενες.

4) **Μέση Παιδεία.** Νὰ ὀργανωθοῦν 30—40 τὸ πολὺ κρατικὰ Γυμνάσια πεντάχρονα με πρόγραμμα διαφοροποιημένο κατὰ τῆς ἱκανότητες τῶν παιδιῶν και τῆς ἀνάγκες τῶν ἐπαγγελμάτων, ἔτσι ποὺ τὸ παιδὶ νὰ μπορεῖ τὰ τρία τελεφταῖα χρόνια νὰ ἀκολουθεῖ ἢ τὸ κλασικὸ, ἢ τὸ πραγματικὸ, ἢ τὸ τεχνικὸ, ἢ τὸ ἐμπορικὸ, ἢ τὸ γεωργικὸ ἢ τὸ ναφτικὸ πρόγραμμα.

Στὰ κρατικὰ Γυμνάσια θὰ μπαίνει ὀρισμένος ἀριθμὸς παιδιῶν με συστηματικὴ ἀφστηρῆ ἐπιλογή ἀνάλογα με τῆς ἱκανότητες των. Ἡ παιδεία στὰ κρατικὰ Γυμνάσια νὰ χορηγείται ὀλότελα δωρεάν και με πολλῆς ὑποτροφίαις γιὰ τὰ φτωχὰ μὰ ἄξια παιδιὰ.

Ἀπὸ τὸ σημερινὸ προσωπικὸ τῆς Μέσης Παιδείας νὰ χρησιμοποιηθοῦν οἱ φιλόλογοι, μαθηματικοὶ, φυσικοὶ, γυμναστῆς, καθηγητῆς τῶν ξένων γλωσσῶν και τῶν τεχνικῶν μαθημάτων, ὕστερα ἀπὸ γενικὴ ἐπιλογή. Οἱ θεολόγοι σύμφωνα και με τῆς σπουδῆς τους και τὸν προορισμὸ τους νὰ τοποθετηθοῦν στὴν «ἱερὰν διακονίαν» τῆς ἐκκλησίας.

Ὅσα παιδιὰ ἐπιθυμοῦν νὰ σπουδάσουν στὴ Μέση Παιδεία και ἔχουν τὰ μέσα νὰ πληρώσουν, μὰ δὲ βρίσκουν θέση στὰ Κρατικὰ Γυμνάσια, ποὺ θὰ εἶναι προορισμένα κατ' ἀρχὴν γιὰ τὰ φτωχὰ μὰ ἄξια παιδιὰ, νὰ σπουδάζουν σὲ ἰδιωτικὰ γυμνάσια,

που θὰ λειτουργοῦν κάτω ἀπὸ τὸν ἀφ' ἑαυτοῦ ἔλεγχον τοῦ Κράτους.

5) Εἰδικὴ ἐπαγγελματικὴ μόρφωση. Νὰ ὀργανωθῆι *κατώτερη δίχρονη ἐπαγγελματικὴ εἰδικὴ μόρφωση* γιὰ παιδιὰ, ποὺ τελειώνουν τὸ λαϊκὸν σχολεῖον, σὲ ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα ἡμερήσια καὶ ἑσπερινά. Καὶ σὰφτὰ τὰ σχολεῖα ἢ μόρφωση καὶ ὅλα τὰ χρειάζουμενα μέσα νὰ παρέχονται δωρεάν. Τὰ προϊόντα τῆς ἐργασίας τῶν παιδιῶν θὰ μένουν σὲ ὄφελος τοῦ σχολείου.

Νὰ ὀργανωθοῦν μεσαῖα πεντάχρονα εἰδικὰ ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα γιὰ ὅσα ἐπαγγέλματα δὲν προετοιμάζει καθόλου ἢ ἄρκετὰ τὸ Γυμνάσιο.

Καὶ ἐδῶ ἡ μόρφωση νὰ παρέχεται δωρεάν ὕστερα ἀπὸ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπιλογὴν καὶ κατὰ τὴν ἰκανότητάς τῶν παιδιῶν. Σ' ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς Μέσης Παιδείας, γενικὰ καὶ εἰδικὰ, ἡ μόρφωση ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν νὰ εἶναι κοινὴ. Ὅρισμένα μόνον μαθήματα μποροῦν νὰ διδάσκονται χωριστὰ ἢ εἰδικὰ σὲ μιὰ κατηγορίαν παιδιῶν.

6) Ἀνώτερα ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα. [Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεῖα, Ἀνώτερες οικονομικὲς, γεωργικὲς, δασολογικὲς Σχολές, Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίαι]. Σὲ ὅλα τὰ ἀνώτερα ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα νὰ ὀρίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν, ποὺ θὰ γίνονται δεκτοὶ ὕστερα ἀπὸ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπιλογὴν ἀνάλογα μὲ τὴν ἰκανότητάς τῶν νέων. Ἡ μόρφωση νὰ παρέχεται δωρεάν καὶ στὰ φτωχὰ καὶ ἄξια παιδιὰ νὰ δίνονται τὰ βιβλία δωρεάν καὶ ὑποτροφίες.

Νὰ ὀργανωθοῦν ὅλα τὰ σχολεῖα ἀφ' ἑαυτοῦ μὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐργασίας, μὲ τὰ ἀνάλογα ἐργαστήρια καὶ φροντιστήρια. Νὰ δημοκρατοποιηθῆι ἡ διοίκησις τῶν σχολειῶν καὶ νὰ μετέχουν στὴν διοίκησιν καὶ οἱ φοιτητὲς ὀργανωμένοι σὲ κοινότητες.

Νὰ ὀργανωθῆι ἡ φοιτητικὴ ζωὴ, ἔτσι ποὺ οἱ φοιτητὲς νὰ ἀναπτύξουν ἁρμονικὰ τὴν σωματικὴν, πνευματικὴν καὶ καλαισθητικὴν ἰκανότητάς τῶν. Σὲ ὅλα τὰ ἀνώτερα ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα νὰ εἶναι δεχτὲς μὲ ἴσα δικαιώματα καὶ οἱ γυναῖκες.

Ἰδιαίτερα στὴν φιλολογικὴ Σχολὴ τῶν Πανεπιστημίων ζητοῦμε νὰ ἰδρυθοῦν ἔδρες γιὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Κοινωνιολογίας, τῆς Νέας Ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ λογοτεχνίας καὶ τῶν ξένων Λογοτεχνιῶν.

β) Ἡ μόρφωση τῶν δασκάλων.

Οἱ δάσκαλοι τοῦ ἐνιαίου λαϊκοῦ σχολείου, ἀφοῦ τελειώσουν τὸ Γυμνάσιον πρέπει νὰ σπουδάσουν σὲ εἰδικὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίαις ἢ Διδασκαλείαις γιὰ

τρία χρόνια. Ἡ μόρφωση τους πρέπει νὰ εἶναι προσαρμοσμένη στὴν ἀνάγκην τοῦ ὀχτάχρονο λαϊκοῦ σχολείου. Τὸ πτυχίον τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἢ τοῦ Διδασκαλείου νὰ ἰσοδυναμῆι μὲ πτυχίον τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἡ διαβάθμισις τῶν δασκάλων καθε βαθμοῦ νὰ εἶναι ἐνιαία.

Ὅρισμέναις Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν πρέπει νὰ ἔχουν εἰδικὸν σκοπὸν τὴν μόρφωσιν δασκάλων γιὰ τὰ τεχνικὰ μαθήματα, γιὰ τὴν μουσικὴν, γιὰ τὴν ξένην γλῶσσαν.

Οἱ δάσκαλοι τῶν εἰδικῶν μαθημάτων στὰ Γυμνάσια καὶ τὰ μεσαῖα ἐπαγγελματικὰ Σχολεῖα μορφώνονται στὰ ἀντίστοιχα ἀνώτερα ἐπαγγελματικὰ Σχολεῖα καὶ ἐπὶ ἓνα χρόνον μορφώνονται καὶ ἀσκούνται παιδαγωγικὰ σὲ εἰδικὰ τμήματα τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

Γιὰ νὰ ἐτοιμαστῆι τὸ προσωπικὸν γιὰ τὴν νέαν ὀργάνωσιν τῶν σχολειῶν ὅλων τῶν βαθμῶν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνωνται ἀμέσως οἱ ἀκόλουθοι ἐνέργειαι:

1) *Νὰ ὀργανωθοῦν συστηματικοποιημέναις ἐκπαιδευτικῶν ἀποστολῶν στὴν Ἑβρώπην, στὴν Ἀμερικὴν καὶ στὴν Ρωσίαν* γιὰ νὰ μελετήσουν α) τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἐνιαίου λαϊκοῦ σχολείου μὲ βάση τὴν ἀρχὴν τῆς ἐργασίας β) τὴν ὀργάνωσιν τῆς μόρφωσιν τῶν δασκάλων γ) νὰ εἰδικεφοῦν ὁρισμένους ἀριθμοὺς ἀπὸ ἐπιστήμονες στὴν Παιδαγωγικὴν καὶ στὴν Κοινωνιολογίαν, νὰ μορφωθοῦν εἰδικοὶ ἐπιστήμονες γιὰ τὰ τεχνικὰ μαθήματα, νὰ μορφωθοῦν εἰδικοὶ ἐπιστήμονες στοὺς διάφορους κλάδους τῶν ἐπιστημονικῶν μαθημάτων τῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων, ποὺ μορφώνουν δασκάλους καὶ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ νὰ σπουδάσουν ξένην γλῶσσαν καὶ λογοτεχνίας. Ὡς πρὸς τὸ τελεφταῖον μποροῦν νὰ μετακληθοῦν ἀπὸ τώρα εἰδικοὶ ξένοι ἐπιστήμονες.

2) Νὰ λειτουργήσῃ ἡ Παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν καὶ νὰ ἰδρυθῆι δέφτερη Παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία στὴν Θεσσαλονικὴν μὲ δίχρονη φοίτησιν γιὰ νὰ μορφώσουν σημερινούς λειτουργοὺς τῆς Μέσης Παιδείας στὰ Παιδαγωγικὰ, στὴν Φιλοσοφίαν καὶ Κοινωνιολογίαν καὶ στὴν Νέαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ Λογοτεχνίαν β) σημερινούς δημοδιδασκάλους γιὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ νέου ἐνιαίου ὀχτάχρονο λαϊκοῦ σχολείου. Ἡ σημερινὴ μετεκπαίδεψις τῶν δημοδιδασκάλων στὸ Πανεπιστήμιον νὰ καταργηθῆι, γιὰ τὴν γίνεται ἀτελέστατα. Νὰ ἰδρυθῆι σὲ κάθε νομὸν πρωτότυπον λαϊκὸν σχολεῖον.

3) Νὰ λειτουργήσων ἐπὶ μιᾷ πενταετίᾳ συστηματικὰ δέμηνα καλοκαιρινὰ μετεκπαιδευτικὰ μαθήματα σὲ διάφορα κέντρα τῆς χώρας γιὰ νὰ περάσουν ὅλοι οἱ σημερινοὶ δημοδιδάσκαλοι.

γ) Προγράμματα, μέθοδο, σχολική ζωή.

Τὸ πρόγραμμα τοῦ ἐνιαίου λαϊκοῦ σχολείου νὰ διαφοροποιηθεῖ στὰ τρία τελευταῖα χρόνια καὶ στὸν τέταρτο συμπληρωματικό. Ἡ διαφοροποίηση θὰ εἶναι διπλή, ἀστική τεχνική-ἀγροτική τεχνική.

Ἀπὸ τὰ προγράμματα νὰ ἀφαιρεθεῖ κάθε τι περιττὸ καὶ ἢ ὕλη τῆς διδασκαλίας νὰ εἶναι προσαρμοσμένη στὸ σκοπὸ τῆς δημιουργίας **πραχτικοῦ ἔργου** ἀπὸ τὸ παιδί. Τὰ στοιχεῖα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ποὺ περιβάλλει τὸ παιδί, ἀποτελοῦν τὴν βάση γιὰ τὴ μόρφωση του, μὲ βαθμιαία ἀναγωγή στὴ γενικὴ ἀνθρώπινη ζωή. Τὴ διδασκαλία τῆς ἱστορίας πρέπει νὰ διέπει ἡ ἰδέα τῆς ἀνθρώπινης ἀλληλεγγύης. Ἡ διδασκαλία στοιχείων τῆς πολιτειολογίας συμπληρώνει τὴν ἀγωγή τοῦ πολίτη, ποὺ πραχτικὰ θεμελιώνεται μέσα στὴ ζωή τῆς σχολικῆς κοινότητας.

Ἡ διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν δὲν εἶναι ἔργο τοῦ σχολείου. Ἡ μέθοδο, ποὺ διέπει ὅλο τὸ σχολικὸ ἔργο στηρίζεται στὸ προσωπικὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἐργασία τοῦ παιδιοῦ.

Ὁ δάσκαλος εἶναι ὁδηγὸς καὶ συνεργάτης τῶν παιδιῶν. **Ἡ σχολικὴ ζωὴ** πρέπει νὰ ὀργανωθεῖ πλούσια καὶ πολύτροπη δημιουργώντας γιὰ τὰ παιδιά ἀτμόσφαιρα ἀφενέρογες καὶ χαρᾶς μὲ τὴν κινητοποίηση ὅλων τῶν ἐνδιαφερόντων τους καὶ τὴ δράση ὅλων τῶν ἱκανότητων τους.

Τὸ πρόγραμμα τῶν Γυμνασίων ἀπάνω σὲ μιὰ ἐνιαία βάση πρέπει νὰ διαφοροποιεῖται στὰ τρία τελευταῖα χρόνια μὲ τὴν προσθαφαίρεση μαθημάτων ἀνάλογα μὲ τὰ βασικὰ τμήματα τοῦ Γυμνασίου. Τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ καὶ τὰ Λατινικὰ νὰ διδάσκονται πλατιά μόνο στὸ κλασικὸ τμήμα.

Στὰ ἄλλα κοντὰ σὲ μιὰ περιορισμένη διδασκαλία τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, νὰ διδάσκονται τὰ κλασικὰ ἔργα μεταφρασμένα στὴ δημοτικὴ γλῶσσα. Ἡ νέα Ἑλληνικὴ γλῶσσα νὰ διδάσκεται συστηματικὰ σὲ ὅλα τὰ τμήματα. Ἐπίσης νὰ διδάσκεται καὶ μιὰ δέφτερη ξένη γλῶσσα Ἀγγλικὰ ἢ Γερμανικὰ σὲ ὅσα παιδιά θέλουν.

Ὑποχρεωτικὸ μάθημα σὲ ὅλα τὰ τμήματα πρέπει νὰ εἶναι καὶ τὰ στοιχεῖα Κοινωνιολογίας καὶ Πολιτειολογίας.

Ἡ μέθοδο τῆς διδασκαλίας καὶ οἱ ἀρχές τῆς σχολικῆς ζωῆς πρέπει νὰ εἶναι οἱ ἴδιες μὲ τοῦ λαϊκοῦ σχολείου καὶ στὰ Γυμνάσια, ὅπως καὶ στὰ ἀνώτερα ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα.

δ',) Διοίκηση τῆς Παιδείας.

Ὅσο ζοῦμε μέσα στὸ κοινοβουλευτικὸ σύστημα

τῆς ἀστικῆς Δημοκρατίας τὸ αἶτημα τῆς **ἀφροδιοίκησης**, ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ ἀφροκαθορισμοῦ τῶν προσωπικῶν παραγόντων τῆς παιδείας ἀναγκαστικὰ περιορίζεται ἀπὸ τὸ Κράτος, ποὺ σὰν γενικὸς ἐντολοδόχος τῆς θέλησης τῶν πολιτῶν σχετικὰ μὲ τὴ διοίκηση τους ἀντιπροσωπεύει ἔστω καὶ πλασματικὰ τὴ βούληση τους καὶ γιὰ τὴ διοίκηση τῆς παιδείας. Ἀπὸ τὴν κατάσταση ἀπὸ τὴν βγαίνει ἓνα μιχτὸ σύστημα. Ἡ γενικὴ βούληση τοῦ Κράτους εἶναι συγκεντρωμένη στὴν ἐκτελεστικὴ ἐξουσία καὶ ἰδιαίτερα γιὰ τὴν παιδεία στὸν ὑπουργὸ τῆς Παιδείας. Γιὰ νὰ μετριαστεῖ ὅμως ὁ ἀπόλυτος συγκεντρωτικὸς χαρακτήρας τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἀναγνωρίζεται γιὰ σκόπιμη ἢ ἀρχὴ τῆς **ἀποκέντρωσης**. **Ἡ ἀποκέντρωση** εἶναι ἔμμεση ἐκδήλωση τοῦ ἀφροκαθορισμοῦ τῶν πολιτῶν γιὰ τὸν τρόπο, ποὺ πρέπει νὰ διοικεῖται ἡ παιδεία. Ἡ **ἀφροδιοίκηση** εἶναι ἔμμεση ἐκδήλωση τοῦ ἀφροκαθορισμοῦ τῶν προσωπικῶν παραγόντων τῆς παιδείας, δηλαδὴ **τοῦ παιδιοῦ, τοῦ δασκάλου, τοῦ γονιοῦ**. Ἐκεῖνο λοιπόν, ποὺ ζητοῦμε γιὰ σήμερα εἶναι **πλατιά ἀφροδιοίκηση** συγκεκριμένη μὲ **ἀποκέντρωση**.

Ἡ διοίκηση εἶναι μέσο, δὲν εἶναι σκοπός. Σκοπὸς εἶναι ἡ μόρφωση τῶν πολιτῶν. Ἡ διοίκηση πρέπει νὰ ἀσφαλίζει τὴν καλὴ λειτουργία τοῦ σχολείου καὶ τὴν πρόοδο του.

Τὸ σχολεῖο εἶναι τὸ τέρμα, ὁ ἀρχικὸς πυρήνας, μὰ καὶ ὁ τελικὸς σκοπὸς ὅλου τοῦ διοικητικοῦ συστήματος.

Σύμφωνα μὲ φτῆς τίς ἀρχές ζητοῦμε.

1) Νὰ διαμορφωθεῖ ὁ πυρήνας τῆς διοίκησης δηλαδὴ τὸ σχολεῖο μὲ συμμετοχὴ καὶ τῶν τριῶν προσωπικῶν παραγόντων τῆς παιδείας. Τὰ παιδιά ἀφροδιακούνται μὲ **τὴ Σχολικὴ κοινότητα**. Ἡ σχολικὴ κοινότητα πρέπει νὰ γίνῃ ὀργανικὸς θεσμὸς γιὰ ὅλα τὰ σχολεῖα ἀπὸ τὸ λαϊκὸ ὡς τὰ ἀνώτερα ἐπαγγελματικά. Στὴν κοινότητα συμμετέχουν μὲ συμβουλευτικὴ ψήφου ὁ σύλογος τῶν δασκάλων καὶ ἡ σχολικὴ ἐπιτροπὴ.

Οἱ δάσκαλοι ἀφροδιοικούνται **μὲ τὸ σχολικὸ σύλλογο τῶν δασκάλων**. Ἀφτὸς πρέπει νὰ ὀργανωθεῖ ὅσο μπορεῖ πληρέστερα ὁ διεφθνητῆς τοῦ κάθε σχολείου πρέπει νὰ ἐκλέγεται ἀπὸ τὸ σύλλογο τῶν δασκάλων μὲ ὀρισμένη θητεία ἀνανεώσιμη.

Οἱ γονιοὶ ἀφροδιοικούνται μὲ **τὴ σχολικὴ ἐπιτροπὴ**. Ἡ σχολικὴ ἐπιτροπὴ ἐκλέγεται ἀπὸ τοὺς γονιοὺς τῶν παιδιῶν, ποὺ φοιτοῦν σὲ κάθε σχολεῖο καὶ ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα τοῦ κάθε παιδιοῦ. Τὸ

Έργο τῆς σχολικῆς ἐπιτροπῆς συγκεντρώνεται πρὸ πάντων στὴν ὕλική πρόνοια γιὰ ὅλα τὰ σχολικὰ καὶ περιοχολικὰ ἰδρύματα.

Τὰ τρία ἀφτὰ στοιχεῖα τῆς ἀφροδιοίκησης τοῦ σχολείου συνεργάζονται ἀναμειγυύ τους.

2) Ζητοῦμε νὰ ἀναδιοργανωθοῦν τὰ ἐποπτικὰ συμβούλια τῆς λαϊκῆς παιδείας. Πρέπει νὰ μετέχουν δυὸ δάσκαλοι, δυὸ γονεῖς καὶ ὁ κρατικὸς ἐπιθεωρητῆς τῆς λαϊκῆς παιδείας. Σὰν ἔχταχτα μέλη πρέπει νὰ μετέχουν σάφτὰ γιὰ ὀρισμένα ἔργα ὁ νομομηχανικός, ὁ νομογεωπόνος, ὁ ὕγειονομικός ἐπιθεωρητῆς τῆς περιφέρειας. Οἱ δάσκαλοι θὰ ἐκλέγονται κάθε χρόνο ἀπὸ τοὺς ὀργανωμένους δασκάλους τῆς περιφέρειας, οἱ γονεῖοι ἀπὸ τὶς σχολικὰς ἐπιτροπὰς τῶν λαϊκῶν σχολειῶν τῆς περιφέρειας. Τὸ ἔργο τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων ἐχτὸς ἀπὸ τὰ προσωπικὰ διοικητικὰ πρέπει νὰ περιλάβει τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου τῆς ὑποχρεωτικῆς φοίτησης, τὴν τελικὴ ἔγκριση τῶν προϋπολογισμῶν καὶ τῶν σχεδίων τῶν σχολικῶν ἐπιτροπῶν γιὰ ὅλα τὰ ἔργα τους, καὶ ἀκόμη τὴν πρόνοια γιὰ τὰ σχολικὰ προγράματα καὶ γιὰ τὰ νέα σχολικὰ καὶ περιοχολικὰ ἰδρύματα τῆς περιφέρειας, πὸν ἀφοροῦν τὴ λαϊκὴ παιδεία.

3) Ζητοῦμε νὰ ἰδρυθοῦν ἑπτὰ περιφερειακὰ διεφθύνσεις παιδείας σὲ ὄλο τὸ κράτος καὶ ἰσάριθμα περιφερειακὰ Συμβούλια. Τὸ περιφερειακὸ Συμβούλιο θὰ ἀποτελεσθεῖ ἀπὸ τὸ διεφθντῆ τῆς Παιδείας, ἀπὸ τέσερα αἰρετὰ μέλη δασκάλους, δυὸ τοῦ λαϊκοῦ σχολείου καὶ δυὸ τῆς μέσης καὶ εἰδικῆς ἐπαγγελματικῆς παιδείας, ἀπὸ τέσερα αἰρετὰ μέλη σχολικῶν ἐπιτροπῶν δυὸ τῆς λαϊκῆς καὶ δυὸ τῆς μέσης καὶ ἐπαγγελματικῆς παιδείας. Ἐχταχτα μέλη μὲ εἰσηγητικὴ καὶ συμβουλευτικὴ ψῆφὸ θὰ μετέχουν γιὰ ὀρισμένα ζητήματα οἱ ἐπιθεωρητῆς τῆς μέσης καὶ τῆς λαϊκῆς παιδείας, περιφερειακοὶ διεφθντῆς τῆς γεωργίας, ὕγειονομικοὶ ἐπιθεωρητῆς καὶ ἄλλα εἰδικὰ πρόσωπα. Τὰ περιφερειακὰ συμβούλια διαιρεμένα σὲ δυὸ τμήματα λαϊκῆς καὶ μέσης παιδείας μὲ συνεδριάσεις εἰδικῆς, κοινῆς καὶ γενικῆς, θὰ προνοοῦν γιὰ ἔργα

α) Διοικητικὰ. Δηλαδὴ θὰ εἶναι δεφτερόδικα γιὰ τὰ προσωπικὰ ζητήματα τῆς λαϊκῆς παιδείας καὶ πρωτόδικα γιὰ τὰ προσωπικὰ ζητήματα τῆς μέσης παιδείας, γενικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς, καὶ θὰ ἐγκρίνουν τελικὰ τοὺς προϋπολογισμοὺς καὶ τὰ σχέδια ἔργων τῶν σχολικῶν ἐπιτροπῶν τῆς Μέσης Παιδείας. β) Ἐποπτικὰ καὶ καθοδηγητικὰ γ) ἔργα σχολικῆς πρόνοιας γιὰ τὰ προγράματα, τὰ διδαχτικὰ βιβλία καὶ ὅλα τὰ ζητήματα τῆς ἔδρευσης σχολικῶν καὶ περιοχολικῶν ἰδρυμάτων τῆς μέσης παιδείας, γενικῆς καὶ εἰδικῆς.

4) Ζητοῦμε νὰ ἀναδιοργανωθεῖ τὸ Ἐκπαιδευτικὸ Συμβούλιο. Νὰ ἀποτελεσθεῖ ἀπὸ 6 μέλη μόνιμα ἀνάλογα μὲ τὶς διάφορες εἰδικότητες τῆς Παιδείας καὶ 6 αἰρετὰ, τρία ἀπὸ τὴ λαϊκὴ καὶ τρία ἀπὸ τὴ Μέση Παιδεία. Ἐχταχτα μέλη μὲ εἰσηγητικὴ καὶ συμβουλευτικὴ ψῆφὸ νὰ μετέχουν σάφτὸδ περιφερειακὸς διεφθντῆς τῆς Παιδείας Ἀθηνῶν, ἐπιθεωρητῆς τῆς Μέσης καὶ Λαϊκῆς Παιδείας, ὁ διεφθντῆς τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ Γυμνασιάρχης, διεφθντῆς εἰδικῶν ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν, διεφθντῆς λαϊκῶν σχολειῶν, μέλη ἐμπορικῶν καὶ τεχνικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ ἀντιπρόσωποι ἐργατικῶν καὶ ἀγροτικῶν Ὀμοσπονδιῶν.

Τὰ καθέκαστα τῆς συμμετοχῆς τους ὀρίζονται κάθε φορὰ μὲ ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου.

Τὸ Συμβούλιο διαιρεμένο σὲ δυὸ τμήματα, λαϊκῆς καὶ μέσης παιδείας, μὲ συνεδριάσεις εἰδικῆς, κοινῆς καὶ γενικῆς προνοεῖ γιὰ ἔργα α) Διοικητικὰ (Διορισμοὶ καὶ δωσιδικία Διεφθντῶν Παιδείας, Ἐπιθεωρητῶν Μέσης καὶ Λαϊκῆς Παιδείας, Διεφθντῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν. Δεφτερόδικες ἀποφάσεις γιὰ προσωπικὰ ζητήματα τῆς Μέσης Παιδείας γενικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς.) β) Ἐποπτικὰ καὶ καθοδηγητικὰ καὶ ὀργάνωση συνεδρίων τοπικῶν, περιφερειακῶν καὶ γενικῶν γ) ἔργα γενικῆς πρόνοιας γιὰ τὰ προγράματα καὶ τὰ διδαχτικὰ βιβλία. δ) Νομοπαρασκεβαστικὰ.

5) Ζητοῦμε νὰ ἀναδιοργανωθεῖ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας. Νὰ συγκεντρώσει τὴν πρόνοια γιὰ ὅλα τὰ εἶδη τῆς Παιδείας ἐχτὸς ἀπὸ τὴ στρατιωτικὴ καὶ νὰ ἐνοποιήσῃ τὴ διοίκηση. Οἱ τμηματάρχης καὶ διεφθντῆς τῆς λαϊκῆς, μέσης καὶ ἐπαγγελματικῆς παιδείας καθὼς καὶ τῆς λαϊκῆς μετεκπαίδευσης νὰ εἶναι ἀπὸ τὸ προσωπικὸ τῆς παιδείας καὶ μετακλητοὶ μὲ ὀρισμένη θητεία τὸ πολὺ τρίχρονη καὶ ἀνανεώσιμη. Ζητοῦμε νὰ ὀργανωθεῖ εἰδικὴ ὕληρεσά στατιστικῆς. Νὰ καταργηθεῖ τὸ ἀρχιτεχτονικὸ τμήμα καὶ τὸ τμήμα ἐκπαιδευτικῶν τελῶν, πὸν θὰ γίνονουν περὶτὰ μὲ τὴ νέα ὀργάνωση τῆς παιδείας. Νὰ δημοσιέβεται ἐπετηρίδα τοῦ Ὑπουργείου μὲ ὅλες τὶς στατιστικὰς πληροφορίες καὶ τὴ σχετικὴ νομοθεσία καὶ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴ γενικὴ ἐκθεση τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ τὶς ἐκθέσεις τῶν περιφερειακῶν Διεφθντῶν καὶ τῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς Μέσης καὶ Λαϊκῆς Παιδείας.

ε') Σχολικὰ χτίρια καὶ περιοχολικὰ ἰδρύματα.

Ζητοῦμε νὰ ἐφαρμοσθεῖ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀφροδιοίκησης

σης όσο μπορεί πλατύτερα στην πρόνοια για τὰ υλικά μέσα τῆς παιδείας. Ἡ πρόνοια ἀφτῆ πρέπει νὰ συγκεντρωθεῖ στὴ μαθητικὴ κοινότητα, στὸ σύλλογο τῶν δασκάλων καὶ πρὸ πάντων στὴ σχολικὴ ἐπιτροπὴ καὶ τὸ κράτος νὰ παρέχει τὴ βοήθεια του μὲ τὸν τύπο τῆς ἐπιχορήγησης *στὶς σχολικὰς ἐπιτροπές.*

Τὰ σημερινὰ ταμεία ἐκπαιδευτικῆς προνοίας νὰ καταργηθοῦν. Τὸ σχέδιο τοῦ σχολείου νὰ καταρτίζεται μὲ φρονιδα τῆς σχολικῆς ἐπιτροπῆς καὶ νὰ ἐγκρίνεται ὀριστικὰ ἀπὸ τὸ ἑποπτικὸ Συμβούλιο ὅπου θὰ μετέχει γιὰ τεχνικὸς Σύμβουλος ὁ νομομηχανικός. Τὸ σχολικὸ χτίριο πρέπει νὰ γίνῃ τὸ καθαρὸ «σπίτι τοῦ παιδιοῦ». Νὰ περιλάβει ἐκτὸς ἀπὸ τὶς αἴθουσες διδασκαλίας, καὶ μεγάλη αἴθουσα γιὰ τὶς συνεδριάσεις καὶ τελετὲς, τὰ ἐργαστήρια, τὴ μαθητικὴ βιβλιοθήκη, τὰ λουτρά. Πρέπει νὰ ἔχει πάντα ἀβλὴ καὶ κήπο. Νὰ εἶναι καὶ ὑγιεινὸ καὶ καλλιτεχνικὰ διακοσμημένο. Ἡ **Σχολικὴ Ἐπιτροπὴ** θὰ φροντίζει καὶ γιὰ τὴ συντήρηση καὶ τὸν πλουτισμὸ του μὲ ὅλα τὰ χρειάζόμενα, μαζί μὲ τὴ σχολικὴ κοινότητα καὶ τὸ σύλλογο τῶν δασκάλων.

Ζητοῦμε νὰ πάρει τὸ Κράτος ἐπάνω του τὴ φροντίδα γιὰ τὰ περιοχολικά ἰδρύματα ὑποχρεώνοντας σάφτὸ καὶ τοὺς δήμους καὶ τὶς κοινότητες καὶ νὰ μὴν εἶναι πιά ἔργο ἰδιωτικῆς φιλανθρωπικῆς διάθεσης ἢ πρόνοια γιὰ τὰ καθυστερημένα καὶ ἄρρωστα παιδιά. Στὰ μεγάλα κέντρα νὰ ἰδρυθοῦν σὲ ὀρισμένα σχολεῖα τάξεις γιὰ καθυστερημένα παιδιά καὶ σχολεῖα γιὰ βλαμένα παιδιά (τυφλά, κωφάλαλα ἐπιληπτικά κτλ.) Οἱ σχολικὰς ἐξοχὲς νὰ ἐφαρμοστοῦν ὅσο μπορεῖ πλατύτερα.

Ζητοῦμε νὰ ἀναδιοργανωθεῖ ἡ σχολιατρικὴ ὑπηρεσία καὶ νὰ λειτουργήσουν μαθητικὰς πολικlinikὲς σὲ ὅλα τὰ κέντρα.

στ.) **Λαϊκὴ Μετεκπαίδευση καὶ Λαϊκὰ Πανεπιστήμια.**

Ἡ σημερινὴ ντροπὴ τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ τῶν μισῶν Ἑλλήνων πρέπει νὰ λείψει. Ζητοῦμε ἀπὸ τὸ Κράτος νὰ τὸ θεωρήσει ὑποχρέωση του. Γι' ἀφτὸ πρέπει νὰ ὀργανωθεῖ εἰδικὴ ὑπηρεσία Λαϊκῆς Μετεκπαίδευσης καὶ νὰ προνοήσει γιὰ νὰ περάσουν ὑποχρεωτικά ἀπὸ τὰ θρανία τοῦ σχολείου ὅλοι οἱ ἀναλφάβητοι ἕως τὴν ἡλικίαν τῶν 50 χρονῶν σὲ πέντε χρόνια μέσα.

Ἡ ὑπηρεσία ἀφτῆ θὰ χρησιμοποιήσει γιὰ τοὺς σκοποὺς τῆς τὸ σημερινὸ διδαχτικὸ προσωπικὸ καθὼς καὶ ἰδιῶτες, ποὺ θὰ προετοιμαστοῦν μὲ κατάλληλο τρόπο, θὰ καταρτίσει εἰδικὸ πρόγραμμα καὶ θὰ ἐκδώσει τὰ χρειάζόμενα βιβλία.

Γιὰ νὰ ὑψώνεται μόνιμα τὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο ὅλων τῶν πολιτῶν, ποὺ δὲ θὰ παίρνουν ἀνώτερη μόρφωση ζητοῦμε νὰ ἰδρυθοῦν μὲ κρατικὴ πρόνοια **Λαϊκὰ Πανεπιστήμια** ἢ **Λαομορφωτικὰ ἰδρύματα**, παντοῦ ὅπου μπορεῖ νὰ συγκεντρωθεῖ τὸ κατάλληλο διδαχτικὸ προσωπικὸ. Τὰ Λαϊκὰ Πανεπιστήμια θὰ εἶναι βραδυνὰ καὶ θάχουν σκοπὸ νὰ ἐκλατύνουν τὶς ἐπιστῆμες, φυσικὰς καὶ κοινωνικὰς, ἔτσι ποὺ ὁ κάθε πολίτης νὰ ἀποχτᾷ ὅσο μπορεῖ καθαρότερη ἐπίγνωση γιὰ τὸ γύρω του φυσικὸ καὶ κοινωνικὸ περιβάλλον.

* Ἀθήνα, Φλεβρίου 1929

Τὸ καθῆκον μας εἶναι ὑψηλὸ καὶ καθαρὸ. Νὰ διαδίνουμε πάντα τὴν ἰδέαν, νὰ τονώνουμε καὶ νὰ ὀργανώνουμε τὶς ἐνεργητικότητες, νὰ ἐλπίζουμε πάντα, νὰ ἀγωνιζόμαστε πάντα ὡς τὴν ὀριστικὴν νίκην τῆς παγκόσμιας σοσιαλιστικῆς δημοκρατίας, τῆς μητέρας τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εἰρήνης.

ΖΩΡΕΣ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Φροντιστήρια

Ἡ συζήτηση ἀπάνω στή διάλεξη τοῦ κ. Σωμερίτη περὶ Δημοκρατίας βᾶσταξε τέσερις Πέμπτες. Ἐλάβαν μέρος ἀφθὴ πολλοὶ ὁμιλητῆς. Ἡ κυριότερη συζήτηση ἔγινε ἀπάνω στὰ χαρακτηριστὰ τῆς σημερινῆς Ρουσιακῆς Δημοκρατίας. Ἡ συζήτηση τέλειωσε τὴν περασμένη Πέμπτη 28 τοῦ Φλεβάρη. Στὸ ἐρχόμενο φύλο θὰ δημοσιέψουμε ἀναλυτικότερα τὰ πορίσματα τῆς. Ἀπὸ τὴν ἐρχόμενη Πέμπτη 7 τοῦ Μάρτη θὰ ἀρχίσουν οἱ ὁμιλίαι τοῦ κ. Γεωργακοπούλου μετὰ τὸ θέμα «Τὶ γνωρίζουμε σήμερα γιὰ τὴν ὕλη καὶ τὴν ἐνέργεια».

Γενικὴ Συνέλεψη

Τὴ Δεπτέρα 18 τοῦ Φλεβάρη ἀρχισε ἡ ἐφετεινὴ Γενικὴ Συνέλεψη τοῦ Ὁμίλου καὶ συνεχίστηκε τὴ Δεπτέρα 25 τοῦ Φλεβάρη. Ὡς τώρα διαβάστηκε ἡ ἐκθεση τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ἐκθεση τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ἐκθεση τοῦ ταμῆα τοῦ Συνεταιρισμοῦ «Νέα Ζωὴ» γιὰ τὴν οικονομικὴ πορεία τοῦ περισδικοῦ «Νέος Δρόμος» ὁ οικονομικὸς ἀπολογισμὸς καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Ὁμίλου καὶ ἀρχισε ὁ ἔλεγχος ἀπάνω στὸ ἔργο τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συνεχίζεται ἀκόμη. Ἡ ἐφετεινὴ Γενικὴ Συνέλεψη θὰ ἔχει ἰδιαιτέραν σημασία, γιὰτὶ ἀφθὴ πρόκειται νὰ ὑποβληθεῖ τὸ Ἐκπαιδευτικὸ πρόγραμμα τοῦ Ὁμίλου ἀπὸ τὸν κ. Γληνὸ, ποῦ τὸ σχέδιο του δημοσιέβουμε στὸ σημερινὸ φύλο. Ἡ σχετικὴ εἰσαγγελία τοῦ κ. Γληνοῦ θὰ ἀρχίσει ἴσως τὴ Δεπτέρα 4 τοῦ Μάρτη.

Παράκληση.

Παρακαλοῦμε θερμὰ τὰ μέλη τοῦ Ὁμίλου ἐδῶ καὶ στὶς ἐπαρχίαι νὰ στείλουν τὴ συντρομὴ τοῦ 1928 ὅσα τὴν καθυστεροῦν ἀκόμη, καθὼς καὶ τὴ συντρομὴ τοῦ 1929. Τὸ σωματεῖο ἔχει ἀπόλυτὴ ἀνάγκη ἀπὸ τὴν οικονομικὴ ἐνίσχυση τῶν μελῶν του. Καὶ ἡ πληρωμὴ τῆς συντρομῆς εἶναι τὸ πρῶτο καὶ ἐλάχιστο χρέος, ποῦ ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ ὁ καθένας, ποῦ ἐνδιαφέρεται εἰλικρινὰ γιὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ὁμίλου. Τὰ μέλη τοῦ σωματείου ἀφθαίνου καθημερινά. Σήμερα εἶναι πάνω ἀπὸ τριακόσια. Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ ἐλπίζει πὼς μετὰ τὴ δραστηριότητα τῶν μελῶν γρήγορα θὰ περάσουν τὰ πεντακόσια. Κάθε μέλος ἔχει ὑποχρέωση νὰ ἀφθαίνῃ τὰ μέλη τοῦ Ὁμίλου καὶ τοὺς συντρομητὰς τοῦ «Νέου Δρόμου».

Ἐπίσης παρακαλοῦμε θερμὰ, ὅσους δὲν ἔχουν πληρώσει ἀκόμη τίς μερίδες τους στὸ συνεταιρισμὸ «Νέα Ζωὴ» νὰ τὸ κάμουν τὸ συντομότερο. Γιατὶ ἀλλιῶς ὁ «Νέος Δρόμος» θὰ ἀναγκαστεῖ ἢ νὰ ἀραιώσει τὴν ἐκδοση του ἢ νὰ σταματήσῃ διότι. Οἱ ἀγῶνες δὲ γίνονται χωρὶς θυσίας.

Τμήματα τοῦ Ὁμίλου.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁργανωθοῦν τὰ ἐπαρχιακὰ τμήματα, τοῦ Ὁμίλου. Στὴ θεσσαλονίκῃ, Δράμα, Κεφαλονιά, Κέρκυρα, Μεσολόγγι καὶ Καλαμάτα ὑπάρχουν ἀνεκτὰ μέλη τοῦ Ὁμίλου γιὰ νὰ ἰδριθοῦν τμήματα.

Συσταίνουμε στὰ μέλητῶν ἐπαρχιῶν νὰ συνηνεηθοῦν ἀναμεταξύ τους καὶ μετὰ τὴ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ γιὰ νὰ προχωρήσῃ σύντομα ἀφθὴ ἡ ὁργανωτικὴ δουλειά.

Καταστατικὸ καὶ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τοῦ Ὁμίλου

Τυπώθηκε σὲ ἰδιαιτέρο φυλάδιο τὸ Καταστατικὸ καὶ ὁ Ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τοῦ Ὁμίλου καὶ πουλιέται, δρ. 5. Παρακαλοῦμε τὰ μέλη ἐδῶ καὶ στὶς ἐπαρχίαι νὰ μᾶς στείλουν τὸ ἀντίτιμο μαζί μετὰ τὴ συντρομὴ τους γιὰ νὰ τοὺς τὸ στείλουμε.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Ὀλγας Οἰκονόμου. Ἐνα ἐκπολιτιστικὸ ἔργο. Ἐργάτες τῆς γῆς καὶ τοῦ πνεύματος. (Μελέτη Γεωργικῆ-Ἐκπαιδευτικῆ) Ἀθήνα 1929.

Ἡ δα Οἰκονόμου μιὰ δασκάλισα μετὰ θερμὴ ψυχὴ καὶ ζωντάνια, εἶδε στὴν Ἠπειροὺ τὸ περασμένον καλοκαίρι ἓνα ἔργο πολιτισμοῦ, ποῦ ἐντελῶς ἀθόρυβα, χωρὶς καμιά ρεκαίμα καὶ χωρὶς ἀξιώσεις γίνεται ἐκεῖ πάνω στὴν Κόνιτσα. Εἶναι ἡ Ἀναγωστοπούλειος Γεωργικὴ Σχολή. Ἡ δίδα Οἰκονόμου μᾶς δίνει στὸ βιβλιαράκι τῆς μιὰ ὀλοζώντανη εἰκόνα τοῦ σκολιοῦ ἀφθου. Τὸ βλέπει μετὰ μάτι φωτισμένου παιδαγωγοῦ καὶ βρίσκει ἐκεῖ μέσα πραγματοποιημένον ἓνα πρότυπο σκολιοῦ ἐργασίας. Ὑγεία, ἰσορροπία ψυχικὴ, δουλειὰ δημιουργικὴ, ἀγάπη τῆς γῆς κυριαρχοῦν στὸ ἴδρυμα τοῦτο. Θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμεύσῃ γιὰ πρότυπον καὶ γιὰ πολλὰ ἄλλα ἴδρυματα ἀνάλογα. Καὶ θὰ ἔπρεπε πρὸ πάντων νὰ τὸ ἰδοῦν ὅλοι οἱ δάσκαλοι τῆς Ἠπειροῦ. Μετὰ δικαιολογημένη πίκρα ἡ δίδα Οἰκονόμου περιγράφει πόσο ἀδιαφόρητα περνοῦν διπλά ἀφθὸ τὸ ἀληθινὸν ἔργο πολιτισμοῦ δασκάλοι, ἐπιθεωρητῆς καὶ ἄλλοι διοικητικοὶ προϊστάμενοι τοῦ τόπου.

Τὸ ἔργο τῆς δας Οἰκονόμου ἀξίζει νὰ διαβαστεῖ ἀπὸ ὅλους τοὺς δασκάλους καὶ ἀπὸ κείνους, ποῦ λένε, ὅτι ποιοῦν γιὰ τὸ γεωργικὸ καὶ τὸ γενικὸ πολιτισμὸ τοῦ τόπου μας.

Κ. Σ.

ΟΙ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Μελέτες: Βγαίνουν κάθε δεκαπέντε μέρες. Σ. 48—Ἰσαμε τώρα βγήκανε :

1 *Ἑλλης Δαμπερίδης:* Ὁ Μπέρξον καὶ ἡ φιλοσοφία του.

2 *Ἐρ. Μπέρξον:* Ἡ Διανοητικὴ Προσπάθεια.

3 *Ἡ Νεώτερη Φυσικὴ:* (σχετικὰ ἀρθρα) Βιβλιακὰ Καταστήματα Γ. Η. Καλλέργη. Τὸ καθένα πουλιέται δραχ. 5.

Ὀλγας Οἰκονόμου: Ἐνα ἐκπολιτιστικὸ ἔργο—Ἐργάτης τῆς γῆς καὶ τοῦ πνεύματος. (Μελέτη Γεωργικῆ καὶ Ἐκπαιδευτικῆ—Ἀθήνα 1829. Δραχ. 10.

Ζωγρὸς καὶ Τρότσκι: Ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ Κοινωνιολογία τοῦ Τολστοῦ. Ἀκαδημαϊκὸν δραχ. 10

Ἀρχεῖον φιλοσοφίας καὶ θεωρίας τῶν Ἐπιστημῶν. Περιοδικὸ (φ. 1ο). Μελέτη Ρίκερτ Φράγκ κλπ. Ἀκαδημαϊκὸ. Δραχ. 25.